

1. Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?

Op 21 maart hebben Arnhemmers gekozen in wat voor een stad zij willen leven. Zij hebben gekozen om het eerlijker, groener en samen te doen. En het mag duidelijk wezen dat GroenLinks zeer verheugd is over de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen.

GroenLinks is dankbaar voor het vertrouwen wat zij hebben gekregen en kijkt er naar uit om dit vertrouwen de komende jaren waar te maken. Arnhem heeft ondanks alle negatieve berichtgeving rondom de Arnhemse politiek gekozen voor een positief geluid. Daarbij heeft de stad ook uitgesproken dat zij de noodzaak van verandering van de bestuurscultuur nodig acht en een stabiel stadsbestuur wenst.

2. Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?

De tweedeling in de stad en het tegengaan van de klimaatverandering zijn de opgaven voor de nabije toekomst. Het is onze ambitie om hier fors op in te zetten.

Duurzaamheid: we moeten een inhaalslag maken op het gebied van energiebesparing en opwekking van schone energie. We moeten hiervoor ruim middelen beschikbaar stellen. Daarbij gaat het niet om losstaande maatregelen, maar om een integraal pakket van duurzame maatregelen.

Groen: we willen het groen karakter van onze stad versterken, door zowel uitbreiding als kwaliteitsverbetering van groen, en daarvoor extra middelen reserveren.

Wonen: meer (goedkope) sociale huurwoningen. Dat realiseren we door het realiseren van nieuwe sociale huurwoningen, minder tot geen verkoop van sociale huurwoningen, bij nieuwbouwprojecten ten minste 40% sociale huur te realiseren en met de corporaties afspraken te maken over maximale huurprijzen.

Armoedebestrijding: de komende vier jaar zorgen we voor een substantiële daling van het aantal mensen in armoede en het aantal kinderen dat opgroeit in armoede. En we zorgen dat de effecten van het leven in armoede worden verkleind. Dit doen we door inzet van effectieve maatregelen op het gebied van inkomensverbetering en inclusie. Hiervoor stellen we het benodigde budget beschikbaar.

3. Welke mogelijke coalities ziet u?

Gezien de verkiezingsuitslag, nemen wij de verantwoordelijkheid om het initiatief te nemen bij het formeren van een nieuw stadsbestuur. Bij het bepalen van mogelijke coalities laten wij ons leiden door onze idealen en ambities voor onze stad. Gezien de

ambities van GroenLinks en de uitdagingen die wij zien in onze stad, zet GroenLinks daarbij in op een progressieve, sociale en duurzame coalitie. Daarbij willen wij tevens rekening houden met de noodzaak verbetering aan te brengen in de Arnhemse bestuurscultuur. Ook realiseren wij ons dat de VVD als tweede partij een logische partner kan zijn. Wat betreft onze ambities, is samenwerking met VVD juist ingewikkelder en is de kans om met hen tot een coalitie te komen sterk afhankelijk van de mogelijkheden tot goede inhoudelijke afspraken te komen.

Wij hebben ambities om stappen te zetten op het verduurzamen van onze stad, te investeren in ons groen en armoede aan te pakken. Onze ideale coalitiepartners delen deze ambities en willen hier aan bijdragen.

Mogelijke (meerderheids)coalities:

GroenLinks, D66, PvdA, PvdD, CU

GroenLinks, D66, PvdA, Arnhem Centraal, PvdD en/of CU

GroenLinks, VVD, D66 en PvdA

Het is mogelijk om te werken met een minderheidscoalitie. Enkele partijen hebben dit ook als wenselijke optie genoemd tijdens de openbare bijeenkomst.

Voor GroenLinks zal een minderheidscoalitie bij voorkeur bestaan uit GroenLinks, D66, PvdA. Daarbij vinden wij het essentieel dat (een akkoord van) een minderheidscoalitie voldoende draagvlak heeft in de gemeenteraad door middel van gedoogsteun van andere partijen.

4. Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?

Het lijkt ons verstandig vaart te maken zodat zo snel mogelijk duidelijk is welke partijen met elkaar de volgende stap kunnen zetten. Echter gezien de gevoeligheden en het gegeven dat er de afgelopen jaren weinig vertrouwen is geweest tussen verschillende partijen, is het noodzakelijk de stappen welbewust, weloverwogen en in gezamenlijkheid te nemen.

Mochten de partijen vervolgens met elkaar om de tafel gaan, dan stellen wij voor eerst met elkaar het formatieproces zo in te richten dat de stad goed wordt betrokken en op de hoogte wordt gehouden zonder daarbij de onderhandelingen vertraging te laten oplopen of de inhoud van de onderhandelingen in de weg te zitten. GroenLinks ziet bijvoorbeeld mogelijkheden om de onderhandelingen per thema af te trappen met een openbare bijeenkomst waarbij Arnhemse organisaties en inwoners mee kunnen denken en praten.

Tevens vinden wij het een goed idee om niet alleen een coalitieakkoord op te stellen maar daarna ook een raadsakkoord af te sluiten. Hierin kunnen wij afspraken maken over de samenwerking binnen de gemeenteraad, met het college en met de stad. De gesprekken tussen alle raadsfracties om tot dit raadsakkoord te komen, kunnen in de openbaarheid plaatsvinden.

1. Wat is duiding van de verkiezingsuitslag?
2. Welke thema's/issues voor de komende 4 jaar?
3. Welke mogelijke coalities?
4. Vervolgstappen in de week na Pasen? Welke afweging bij gewenste tempo in de formatie?

1. Duidelijke winnaars en verliezers. Los van landelijke tendensen hoor je ook veel de relatie tussen het verlies van partijen en de beelden over de bestuurscultuur.

2. In het verkiezingsprogramma van de VVD staan ten aanzien van duurzaamheid/energie/innovatie mooie en ambitieuze punten beschreven. Wij hebben er veel vertrouwen in dat deze ambities met de inzet van veel fracties op een goede manier in het coalitieakkoord worden opgenomen. Om die reden noemen wij ze hier niet.

a. gastrijke binnenstad

Zonder een complete opsomming te geven:

van (auto)bereikbaarheid, het verlagen P-tarieven/dagkaart tot een binnenstad waar je nóg meer kan doen dan winkelen en horecabezoek.

b. werk

Zonder een complete opsomming te geven:

van sterke regio/economic board, het behouden van bestaande bedrijven/nieuwe aantrekken, een goed sociaal vangnet tot en het activeren naar werk van Arnhemmers vanuit een uitkeringssituatie.

c. optimale dienstverlening;

Zonder een complete opsomming te geven:

van 'van wijken weten' en het introduceren van 'van bedrijven weten', gratis bellen naar het gemeentehuis, voldoende handhavers tot het optimaal benutten van kennis en ervaring uit de stad (uitgebreid digipanel als raadsinstrument/denktanks met status etcetera)

Voor de VVD is ook van belang dat een coalitieakkoord een helder **financieel kader** kent. Wat de VVD betreft gaat het dan bijvoorbeeld om het bij voorkeur verlagen van de lokale lasten en het terug laten vloeien van eventuele meevallers op de verschillende beleidsterreinen in de algemene reserve.

3. Er zijn getalsmatig uiteraard veel verschillende coalities mogelijk.

Op basis van de uitslag en de eerste bespiegelingen van de lijsttrekkers tijdens de bijeenkomst d.d. woensdagavond 28 maart -is wat de VVD betreft- een coalitie van GroenLinks/VVD/D66/PvdA een logische (eerste) optie om te onderzoeken.

4. Dat is afhankelijk van de uitkomsten van de gesprekken die de informateur voert. Het heeft zeker de voorkeur van de VVD om zo snel mogelijk een vervolgstap te zetten. Ook omdat een zorgvuldige formatie -waarbij als het aan de VVD ligt ook verschillende partijen uit de stad worden gevraagd om in gesprekken input te leveren- de nodige tijd zal vergen.

VVD Arnhem
Steffenie Pape
Leendert Combee

Schriftelijke beantwoording vragen van de informateur Fractie D66

Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?

Op 21 maart kwamen in Arnhem GroenLinks en VVD als grote winnaars naar voren. Verliezers zijn D66, SP en de PvdA.

(Voor D66 is dit overigens de op 1 na beste uitslag bij de GR sinds 1994. Wij zien in de verkiezingsuitslag vooral het landelijk effect terug.)

Wij zien dat er duidelijk gekozen is voor een groene en progressieve en bovendien voor een liberale koers.

Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?

- Werk: Investeren voor goede werkgelegenheid en terugdringen bijstand
- Onderwijs: Goede klaslokalen met schone lucht
- Cultuur: Blijvend investeren in cultuur, om de top te behouden en de basis (cultuureducatie en talentontwikkeling) te versterken.
- Klimaat: Alle wijken in 2035 energieneutraal
- Goed informeren van inwoners en bedrijven, maximale transparantie en goed georganiseerde inspraak
- Geen stijging van de lokale lasten

Welke mogelijke coalities ziet u?

ChristenUnie heeft zelf tijdens het openbare duidingsdebat aangegeven voor de oppositie te kiezen en een samenwerking met de PVV is voor vele partijen programmatisch onmogelijk. Het ligt voor de hand dat de twee grote winnaars, GroenLinks en VVD, samen deel uitmaken van een coalitie. Varianten zonder deze twee partijen doen minder recht aan de uitslag en zijn ook moeilijk te realiseren.

GroenLinks en VVD kunnen samen een minderheidscoalitie vormen, al dan niet aangevuld met D66, PvdA, SP of Arnhem Centraal. D66 zou bereid zijn deel uit te maken van een minderheidscoalitie. Voor een meerderheidscoalitie is een aanvulling met D66 en PvdA of met PvdA en Arnhem Centraal een mogelijkheid.

Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?

Deze afweging ligt bij de informateur, onze basishouding is: ja, dit zou mogelijk moeten zijn.

Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?

Met de verkiezingsuitslag hebben de Arnhemmers aangegeven dat het tijd is voor verandering. Dat er een andere koers gekozen moet worden. Daar hebben wij als PvdA samen met andere partijen zoals GroenLinks, de VVD, de Christen Unie en Arnhem Centraal de afgelopen vier jaar vanuit de oppositie ook steeds op gehamerd. Wij vroegen om meer inspraak van bewoners, meer aandacht voor werkgelegenheid en bestrijding van armoede en meer prioriteit voor een inclusieve samenleving. De PvdA denkt ook dat de bestuurscultuur, de manier van besturen van de stad zoals beschreven in het rapport van Paul Frissen, heeft bijgedragen aan het zetelverlies van de coalitiepartijen.

GroenLinks is de grootste partij geworden in de gemeenteraad en heeft de verkiezingen gewonnen. Wij vinden het dan ook logisch dat GroenLinks het voortouw neemt in de formatie. Wij vinden het positief dat ze het initiatief hebben genomen met het organiseren van een debat en het aanstellen van een informateur.

Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?

1. Goed werk

In verhouding zijn er veel mensen met een uitkering in Arnhem. Tegelijkertijd zijn er veel vacatures en zal de vraag in een aantal sectoren toenemen. Dat vraagt om een aanpak met onder andere:

- Een offensief om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter te matchen;
- Werkgevers ondersteunen in het aan het werk helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Een goede sociale werkvoorziening;
- Een gunstig ondernemersklimaat en een gastvrije binnenstad zodat meer bedrijven zich hier willen vestigen;
- Inzetten op de circulaire economie voor nieuwe banen;
- Goede afspraken met werkgeversorganisaties, vakbonden en onderwijs in een werkakkoord;

2. Prettig wonen

Met Van Wijken Weten hebben we een aantal taken belegd in de wijken. De PvdA is voorstander van de beweging en ziet tegelijkertijd nog een aantal verbeteringen. In de wijken is het van belang dat de straten schoon, heel en veilig zijn en dat er voldoende sociale huurwoningen zijn. Daarom wil de PvdA onder andere:

- Van wijken weten beter afstemmen op de behoefte van de buurt en bewoners daarbij beter betrekken;
- Het opbouwwerk in de wijken behouden en kleinschalige bewonersinitiatieven ondersteunen;
- Samen met de wijken een wijkaanpak ontwikkelen die inspeelt op de sociale vragen die er zijn zoals participatie, zorg en eenzaamheid;
- Het bouwen van meer sociale huurwoningen;
- Investeren in voorzieningen voor ontmoeting in de wijk zoals de sportclub of het buurthuis.

3. Armoedebestrijding en gelijke kansen

In Arnhem moet het niet uit maken in welke wijk je woont of welke achtergrond je hebt. Iedereen heeft gelijke kansen. Daarom wil de PvdA:

- Onderwijsachterstanden actief tegen gaan. Kinderen kunnen altijd sporten of naar muziekles ook als daar thuis geen geld voor is;
- Bij het verstrekken van voorzieningen zoals de bijzondere bijstand kijken naar wat mensen werkelijk te besteden hebben, niet naar het bruto inkomen.
- Een daling van de woonlasten door het verduurzamen van woningen. Daarbij is het van belang dat ook de mensen met de laagste inkomens profiteren.
- Inclusief Arnhem uitwerken in een programma om integratie en participatie te bevorderen.

4. Betrokkenheid van bewoners bij plannen van de gemeente

Veel bewoners hebben de afgelopen vier jaar geklaagd bij de gemeenteraad over dat ze niet zijn betrokken bij plannen van de gemeente die hun direct aangaan. Dat kan anders door bij alle plannen altijd met betrokken bewoners in gesprek te gaan.

Welke mogelijke coalities ziet u?

Wij zien een coalitie met GroenLinks, VVD, D66 en de PvdA als meest kansrijk. Getalsmatig kan een college bestaande uit die vier partijen rusten op een ruime meerderheid in de gemeenteraad. De coalitie is ook breed in de zin van politieke kleuren. De PvdA ziet deze coalitie als kansrijk omdat GroenLinks en de PvdA de afgelopen jaren heel vaak en vanuit onze optiek erg prettig hebben samengewerkt. We staan programmatisch het dichtst bij GroenLinks. De VVD hebben we vaak gevonden op onderwerpen zoals werkgelegenheid en de aantrekkelijkheid van de binnenstad. Voor de PvdA in ieder geval belangrijke speerpunten. Met D66 hebben we op onderwerpen zoals onderwijs goed samengewerkt. Deze partij heeft wel een belangrijke stempel gedrukt op de bestuurscultuur. We hopen dat D66 zich bewust is van deze rol. We merken daarbij op dat Ron König zich als wethouder steeds constructief heeft opgesteld naar alle partijen in de raad en in de stad. Voor de samenwerking in een nieuw college en het veranderen van de bestuurscultuur is dat belangrijk.

De PvdA sluit alleen de PVV uit voor coalitiedeelname gezien onverenigbare programmapunten. Verder zien wij de Christen Unie, Arnhem Centraal en de Partij voor de Dieren als constructieve partners. GroenLinks zou met deze partijen in een college een wat linksere koers kunnen varen maar getalsmatig zijn ze kleiner dan de eerder genoemde partijen. De SP staat programmatisch heel dicht bij GroenLinks en de PvdA maar zien wij niet deelnemen in een nieuw college gezien hun verlies van 8 naar 3 zetels en de dominante rol in de verziekte bestuurscultuur.

Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?

Dat hangt ervan af hoeveel tijd de informateur nodig heeft om zijn puzzel te leggen. Het is van belang dat er met alle partijen goed wordt gesproken over de wensen die er zijn. De PvdA geeft GroenLinks mee om in het formatieproces al vertegenwoordigers van bewoners- en wijkinitiatieven, maatschappelijke organisaties, ondernemers en vakbonden te betrekken zodat afspraken die worden gemaakt in een akkoord kunnen rekenen op draagvlak in de stad. Frissen adviseert in zijn rapport om geen dichtgetimmerd coalitieakkoord te maken. Wij zien dan ook liever dat GroenLinks gaat werken

aan een akkoord op hoofdlijnen zodat er veel overleg mogelijk blijft en de positie van de raad sterker wordt. Ook zou het nieuwe college een aantal Arnhemse akkoorden kunnen gaan sluiten met de stad en de raad, bijvoorbeeld een werkakkoord, een klimaatakkoord of een sportakkoord. Daarmee kunnen we op onderwerpen elkaar en de stad beter gaan vinden en gezamenlijk een aantal heldere prioriteiten stellen en plannen maken. Voor het gesprek met de stad mag de tijd genomen worden.

*Een sociale, groene,
progressieve koers
voor Arnhem*

Arnhem, 31 maart 2018

Verkiezingsbelofte: een stem op de SP is een stem voor linkse samenwerking.

In aanloop naar de verkiezingen heeft de SP Arnhem publiekelijk aangegeven net als in Amsterdam een 'links pact' te willen sluiten. Een samenwerking van in elk geval de linkse partijen PvdA, SP en GL. GL en PvdA gaven aan dat zij bereid waren na te denken over een eventuele linkse samenwerking na de verkiezingen. Het linkse pact kwam er op dat moment niet. De SP gaf de boodschap dat hoe dan ook een linkse samenwerking zou worden gezocht.

De uitslag: een sociale, groene, progressieve meerderheid.

De verkiezingsuitslag levert het volgende beeld op:

Winnaars:

GL 7 (+3) VVD 6 (+2) AC 3 (+1) PVV 2 (+2) PvdD 2 (+1) DENK 2 (+1)

Verliezers:

SP 3 (-5) D66 5 (-3) PvdA 4 (-1) CDA 2 (-1)

De CU (2) en AOP (1) houden een gelijk aantal zetels

In deze zetelverdeling bevindt zich in basis een sociale, groene, progressieve en diervriendelijke constructieve meerderheid:

Namelijk: GL 7, D66 5, PVDA 4, SP 3, PVDD 2 = 21

Normaliter zou de CU hier met enige goede wil ook toe kunnen worden gerekend, maar deze partij heeft zichzelf buiten de orde geplaatst. De CU heeft in het duidingsdebat aangegeven tegen elke samenwerking oppositie te gaan voeren. De SP betreurt dit, maar respecteert de keuze van de CU.

Verken een groene, progressieve, sociale koers!

De SP wil analoog aan haar verkiezingsbelofte steun geven aan een dergelijke programmatische samenwerking en is ook bereid om te kijken of daar inhoudelijk afspraken over kunnen worden gemaakt.

Dit sluit ook aan bij de uitspraak van de grote winnaar van de verkiezingen. GL gaf tijdens het duidingsdebat aan een *groene, progressieve, sociale koers* te willen gaan varen. Een college die een dergelijke koers gaat uitvoeren kan dan ook in beginsel op positief kritische steun van de SP rekenen. Ook de PvdD heeft zich tijdens het duidingsdebat constructief uit gelaten over een dergelijke optie.

De SP zal geen wethouderspost gaan opeisen. Het verlies bij de verkiezingen is fors. Het aantal van 3 zetels krap. De SP wil zich concentreren op het versterken van de positie van de raad en het verbeteren van de bestuurscultuur.

Ook van de PvdD wordt niet verwacht dat zij een wethouderspost gaan eisen (maar daar zijn zij wat de SP betreft vrij in). Dit hoeft voor de uitvoering van een *groene,*

progressieve, sociale koers geen belemmering te zijn. De wethoudersposten kunnen worden bezet door de grotere partijen in deze samenwerking: Groen Links, D66 en PvdA.

Verklein de tweedeling

Een belangrijk thema waar de gemeenteraad zo eendrachtig mogelijk aan zou moeten werken is het **verkleinen van de sociaal economische tweedeling**. Deze opgave zou prima gecombineerd kunnen worden met een andere belangrijke opgave: een enorme inspanning op het gebied van **verduurzaming** (denk bijvoorbeeld alleen al aan de bestaande woningvoorraad en de uitbreiding daarvan), **vergroening en het circulair maken van de economie**. Dit vraagt om inspanningen die qua omvang vergelijkbaar zijn met de wederopbouw. De **werkgelegenheid** die hiermee gepaard gaat is een uitgelezen kans om mensen aan fatsoenlijk werk en inkomen te helpen.

Benodigheden:

Om aan eventuele verdergaande besprekingen te kunnen deelnemen, hebben wij daarnaast het volgende nodig;

Armoedebestrijding en schuldhulpverlening: Groen Links en PvdA hebben in de verkiezingscampagne aangegeven dat de uitgaven voor armoedebestrijding moeten worden verruimd. Wij verwachten dus een budget van minimaal 23 miljoen euro per jaar voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening.

Zorg: Iedereen moet de zorg kunnen krijgen die zij of hij nodig heeft, geen afbraak van de zorg zoals deze nu geregeld is in Arnhem.

Referendum: het respecteren van de uitslag van het referendum (SBMW)

Voortgang proces:

Wij hechten er bijzonder veel waarde aan als de bevindingen van de informateur in de openbaarheid besproken gaan worden alvorens er eventuele formatiepogingen worden gedaan.

Jaarrekeningen Arnhem	
Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	
2016	€ 22.042.000
2015	€ 21.268.000
Gemeentelijk minimabeleid	
2014	€ 14.825.000
2013	€ 12.755.000
2012	€ 12.394.000
2011	€ 9.412.000
2010	€ 11.976.000
2009	€ 10.432.000

Bron: openspending.nl

1. Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?

Voor Arnhem Centraal is het helder dat de vorige coalitie door de stad is afgerekend op een beleid dat weinig oog had voor draagvlak (binnen en buiten de raad) en waarbij de communicatie naar de stad vaak ver te zoeken was. Het vertrouwen van inwoners in het stadsbestuur is niet bepaald verbeterd. De bestuurscultuur straalde naar buiten tot ver buiten de stadsgrenzen uit. De stem van de stad heeft gesproken, dus stevige verandering is noodzakelijk.

Daarnaast zien we veel versplintering, waardoor er niet zo eenvoudige meerderheden zijn te vormen, zonder daarmee teveel anderen buiten spel te zetten.

De lokale partijen zijn gegroeid van 3 naar 6 zetels, hetgeen tevens een signaal is dat een groeiende groep kiezers behoefte heeft aan de insteek van een lokale partij, die dicht bij inwoners en wijken staat. De aanstelling van een lokalistische wethouder past in deze trend.

2. Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?

Als algemene lijn willen wij het welzijn, geluk, tevredenheid en vertrouwen in de stad bevorderen door aandacht voor onderstaande begrippen.

- a. **Participatie en communicatie** zien wij als belangrijke sleutelbegrippen. Participatie lukt alleen goed als inwoners structureel mee denken en mee beslissen. De communicatie moet ingrijpend verbeteren tussen college, raad, stad, omringende gemeenten en raden van omringende gemeenten. Middelen daartoe zijn: stadsakkoord, stadsagenda, stadsvisie, wijkagenda, en dergelijke. Gemeenteraden hebben weinig grip op regionale ontwikkelingen. Hier moeten oplossingen voor gevonden worden.
- b. **Service en dienstverlening** staan voor ons centraal. Politiek en ambtelijk apparaat worden betaald door ons allen en dienen de stad en de inwoners. Dat verplicht tot een goede (gratis) gemeentelijke bereikbaarheid, goede zorg en meer aandacht voor problemen rondom afval, service, snel klachten beantwoorden en aanpakken, etc.
- c. **Verbeteren sociale cohesie, toegankelijke sociaalmaatschappelijke voorzieningen en beter verspreid cultureel aanbod.** Veel wijken geven aan dat er sprake is van vereenzaming en een tekort aan ontmoeten en voorzieningen. De vermarkting van met gemeenschapsgeld betaalde buurthuizen en MFC's maakt het goed onderdak komen van jongeren, ouderen, clubs, verenigingen en buurtgroepen steeds moeilijker. Diverse doelgroepen zijn te onzichtbaar. In Arnhem Zuid zijn vrijwel geen mogelijkheden tot ontmoeten, waarom wij pleiten voor een cultureel centrum in Zuid.
- d. **Armoede en tweedeling** blijven in deze stad een groot probleem.

3. Welke mogelijke coalities ziet u?

Het ligt voor de hand de partijen uit de vorige coalitie niet in een college te betrekken, gezien het grote verlies. Dat maakt een dergelijke keuze niet geloofwaardig. Wel wensen wij opbouwend met alle partijen samen te werken.

Een coalitie van GL, VVD, PvdA en AC levert een geringe meerderheid op van 20 zetels. Wellicht is het ook interessant – gezien de versplintering – om te kijken naar natuurlijke verbindingen tussen partijen die gezamenlijk een wethouder leveren, waardoor ook de kleinere partijen (/m 3 zetels en samen 13 zetels in de raad) met een wethouder mee kunnen doen. Bijv. de lokale partijen met één lokale wethouder. GL 2 wethouders, waarbij eentje samen met de Partij voor de Dieren, etc. Echter ook een breed akkoord op hoofdlijnen is mogelijk.

4. *Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?*

De kwaliteit van de formatie vinden wij belangrijker dan het tempo. Wij achten het echter niet onmogelijk dat in de week na de Pasen een volgende stap genomen kan worden.

Wij zien in de persoonlijke verhoudingen tussen de voormalige oppositiepartijen veel prettige synergie, waardoor verschillen te overbruggen lijken. Door een open proces met de stad aan te gaan of onderwerpen open te laten is het mogelijk met wisselende meerderheden te sturen en eventuele verschillen te overbruggen.

Guus van der Laak
Lea Manders

- Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?

Zie bijdrage duidingsdebat. (Bijlage)

- Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?

Het 'nieuwe bouwen', en niet in het Groen, klimaat, milieu, cultuur, dierenwelzijn/ecologie.

- Welke mogelijke coalities ziet u?

Een minderheid met in basis GroenLinks D66 PvdA evt. ArnhemCentraal

Een meerderheid regenboogcoalitie GroenLinks D66 PvdA AC PvdD CU Denk/VA (CDA) met e.v.t. deelakkoorden op verschillende onderwerpen, waarin een klimaatakkoord essentieel is en door alle partijen ondersteund wordt. En waarin tegenstemmen op principiële kwesties of i.v.m. verkiezingsbelofte mogelijk is.

Wij achten een college met VVD, AOP en PVV niet wenselijk

Deze partijen staan op de belangrijke thema's te ver af van de basis die wij voor ogen hebben. Het betreft dan onderwerpen als milieuzone, auto's in de binnenstad, flitsparkeren, uitbreiden parkeren, verlagen parkeertarieven, woningbouw.

- Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?

Volgens ons is dat mogelijk, maar wij hechten grote waarde aan een zorgvuldig proces en achten het onverstandig om direct met de grootste partijen samen in gesprek te gaan, om 'te zien of men eruit kan komen'. Wij stellen voor eerst een programmatische basis voor een coalitie te bepalen en daarna pas gesprekken over coalitievorming aan te gaan.

Openbare bijeenkomst Formatie/ duidingsdebat

Allereerst onze felicitaties aan alle gekozen raadsleden en alle partijen tijdens die deze verkiezingen een goed resultaat behaald hebben.

Met name het resultaat van Groen Links is opvallend, van 9 naar 16,5 procent is bijna een verdubbeling. En ook de Partij voor de Dieren heeft fors gewonnen, zelfs een ruime verdubbeling, er zat bijna een derde zetel in.

Daarmee hebbende Arnhemmers een duidelijke keuze gemaakt. Het moet groener, duurzamer.... Dat is overigens een landelijk beeld. Net als de winst van lokale partijen. In Arnhem is er winst voor Arnhem Centraal. De kiezer heeft behoefte om dicht bij de politiek te staan, of anders gezegd: aan politiek die dicht bij de mensen staat. "Met de stad" en "voor de stad", en vanmiddag hoorde ik bij de overhandiging van het manifest "Jeugd" zelfs "door de stad".

De winst voor Denk/verenigd Arnhem en PVV was naar verwachting, wellicht viel het ze zelf nog tegen, maar ook daarmee geeft de kiezer een signaal af.

En waar winnaars zijn, zijn ook verliezers. De coalitiepartijen verliezen, de conclusie is helder : Arnhem vraagt om verandering.

Wat de Partij voor de Dieren betreft kijken we niet naar het verleden, maar komt er beleid met oog op de toekomst. En dat gaat verder dan de komende 4 jaar. We moeten kijken naar wat ons bindt, en de samenwerking zoeken. Gisteren tijdens het afscheid van raadsleden en fractievolgers, werd er weer aan gememoreerd. We zijn het onderling vaak eens, maar dan is er strijd om punten binnen te halen. Arnhem verdient een raad die samenwerkt in het algemeen belang, niet waar partijen of personen zelf op de voorgrond willen staan. Waarin natuur, milieu, duurzaamheid, verdraagzaamheid en een positieve manier van leven centraal staat.

We moeten ons niet richten op een dichtgetimmerd coalitie-akkoord waarin offers worden gevraagd en cadeautjes worden gegeven. Het komende formatieproces moet op inhoud gericht zijn! Niet kijken naar de grootste partijen en dan proberen of ze er samen uit kunnen komen. Echt op inhoud! En die inhoud moet recht doen aan de verkiezingsuitslag. Wat de Partij voor de Dieren betreft betekent dat, in gesprek gaan met partijen die zich kunnen verenigen in een sociale, groene, duurzame visie. Dat moet de basis zijn.

Groen Links heeft als grootste partij en grote winnaar van de verkiezingen de ruimte gekregen om initiatief te nemen. Er is een informateur aangesteld en deze gaat onderzoeken waar de wensen en blokkades bij verschillende partijen liggen. Wij zouden willen aanbevelen om vooral aan te sturen op een stevige sociale, constructieve, groene en duurzame basis. Zoek de groene en duurzame overeenkomsten en ga daarmee aan de slag.

Als deze er is met een meerderheid, in een regenboogcoalitie, met desnoods 7 of meer partijen, dan is dat een optie wat ons betreft. In dergelijke coalitie is ook een rol voor de PvdD niet ondenkbaar, voor die verantwoordelijk lopen wij niet weg. Wat voor ons wel ondenkbaar is, dat is stemgedrag in de raad dat in strijd is met onze principes. In een regenboogcoalitie zou het dus voor iedere partij mogelijk moeten zijn om tegen een collegevoorstel te stemmen. Dat houdt tegelijkertijd in dat voorstellen breed gedragen moeten zijn, en dan echt, niet omwille van onderlinge afspraken.

Een ander optie is een minderheidscoalitie, met een stevige basis, en beleid dat op het steun moet kunnen rekenen van een deel van de oppositie, een coalitie die per onderwerp of per voorstel verschillende partijen om steun kan vragen. Het is dan zaak om met voorstellen te komen waarbij in het breed palet van oppositiepartijen altijd wel ergens draagvlak te vinden is. Wij willen ons ook constructief opstellen om daarin mee te denken en onze steun aan te bieden.

In het vorige week verschenen rapport van het internationaal Energieagentschap wordt het failliet van de manier waarop de wereld met klimaatverandering omgaat aangetoond. Met huidig beleid halen we maar 30% van de CO2-reductie die nodig is om de klimaatdoelen voor 2030 te halen. Ook het verlies aan biodiversiteit zet ongekend snel door. Er is duidelijk meer tempo nodig om de klimaatdoelen te halen en met deze verkiezingsuitslag hebben we er vertrouwen in dat de Arnhemse politiek ook Tempo gaat maken.

Op naar een constructief, sociaal, diervriendelijk, groen, duurzaam, klimaatbestendig akkoord,

Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?

Het CDA Arnhem houdt een dubbel gevoel over aan deze verkiezingen, na een positieve campagne is:

- CDA een zetel kwijt geraakt.
- Maar ruim 200 meer stemmers in onze stad hebben voor het CDA gekozen. Zij waardeerden de inspanning en de verantwoordelijkheid die het CDA nam de afgelopen 4 jaar.
- De verkiezingsuitslag heeft de inspanningen van onze partners in de coalitie niet beloond.
- Er is ook geen uitgesproken wending naar links gemaakt met verlies voor PvdA, D66 en SP. Overigens wel forse winst voor GroenLinks.
- Over rechts is er winst geboekt door VVD en PVV.
- Progressief is er verlies te zien bij D66, winst voor GroenLinks en Partij voor de Dieren.
- De tendens van opmars lokale partijen en nieuwe politieke bewegingen hebben geen doorslaggevende uitslagen laten zien.

Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?

Met onze partners is afgelopen jaren onder andere ingezet op versterken culturele infrastructuur, de zuidelijke binnenstad is aangepakt, de contouren voor een groen en toegankelijk Meinerswijk zijn neergezet. En er is een tijdperk aangebroken waar Arnhemmers echt kunnen bijdragen aan hun thuis in Arnhem met Van Wijken Weten. De sociale wijkteams opereren in nabijheid van de Arnhemmers waar naast zorg ook een begin is gemaakt om werk en armoedeaanpak in ondersteuning op te nemen. De gemeentebegroting is na jaren van bezuinigingen weer financieel stabiel.

Deze gedane inspanningen vragen een vervolg:

- doorpakken op vitaliseren van de krimpende binnenstad
- en een economisch sterke en bereikbare stad in samenhang met de regio Arnhem-Nijmegen, juist ook met woningen in midden en hoger segment om de (economische) balans in de stad te vergroten
- Van Wijken Weten waar de Arnhemmers een veilig thuis ervaart
- operationaliseren van een weg naar werk in nabijheid van Arnhemmers
met Scalabor, decentraliseren van Werkplein in de wijken, Activerend Werk staat er een infrastructuur
- financiële stabiliteit doorzetten op een meerjarig robuust huishoudboekje zonder daar onnodig de Arnhemmers mee te belasten. Daarnaast benutten van de kracht van Van Wijken Weten

Maar zijn ook nog majeure opgaven:

- aanpak van armoede bij Arnhemmers, niet met alleen financiële support, maar met werk en een aanpak die tot een breuk komt van het generatie op generatie afhankelijk zijn van financiële bijstand
- er is veel gedaan op het front van duurzaamheid, klimaatveranderingsopgave en circulariteit. De dynamiek: stedelijk, regionaal, landelijk vraagt nu om maatregelen voor de midden en lange termijn en dat vraagt doorpakken.

Welke mogelijke coalities ziet u?

CDA past bescheidenheid. De kiezer heeft vertrouwen getoond, maar helaas geen zetelbehoud voor het CDA. Het vertrouwen van onze kiezers legitimeert om in gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid te werken en bij te dragen aan een stabiel stadsbestuur.

Het CDA heeft jarenlang met GroenLinks op constructieve wijze samengewerkt, fractie en wethouder betreurt het dat de afgelopen periode, ondanks de inspanningen, GroenLinks de coalitie heeft verlaten. Het CDA gunt GroenLinks, als grootste raadsfractie, het initiatief in de coalitievorming. Die verantwoordelijkheid neem je wanneer je als zo'n overweldigende winnaar uit de verkiezingen komt.

Wij constateerden in de campagne niet zoveel verschillen over hoe raadsfracties het verder versterken van de stad voor ogen zien. Wél zijn er verschillen over de weg daarnaar toe, én, niet te vergeten - het ongemak dat is ontstaan rondom het rapport van Frissen.

Wij zien de verschillende opties:

De 4 'grote' partijen aangevuld met CDA: GroenLinks, VVD, D66, PvdA en het CDA. Programmatisch zijn er tussen GroenLinks en VVD de grootste verschillen te overbruggen. Deze samenstelling geeft ruimte voor maken van uitgebalanceerde programma's, biedt ruimte aan het geven van voortgang op de ingezette koers en een stabiel stadsbestuur. Daarnaast doet het recht aan de duiding van de uitslag. Met 24 zetels staat er een stevige coalitie met ruimte voor de kleinere partijen in de aankomende periode.

GroenLinks, D66, PvdA, CDA, ChristenUnie

Wanneer programmatisch de verschillen tussen GroenLinks en VVD niet te overbruggen zijn, is het toevoegen van ChristenUnie een optie. Met 2 zetels een constante partij gebleven en heeft net, als het CDA, ook zo'n 200 stemmers meer gekregen in vergelijk GR14. Met 20 zetels is dit echter een krappere meerderheid. Biedt meer mogelijkheden voor hoofdlijnen akkoord en ruimte voor de kleinere fracties in de aankomende bestuursperiode.

Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?

De CDA delegatie adviseert de informateur te verkennen waar een brug te slaan is tussen de statements waarop getamboereerd is tijdens de campagne en afgelopen raadsperiode en de realiteit (en haalbaarheid) daarvan. Laat er vooral ook ruimte en gelegenheid zijn, de soms zo persoonlijke beelden, die zijn ontstaan over elkaar functioneren een plek te geven en uit te spreken.

Met die opgaven moeten wij aan de slag, voor een zorgvuldige en respectvolle coalitievorming. Snelheid heeft daarbij geen prioriteit, er is de aankomende 4 jaar niemand die zich een lange formatieperiode herinnert, wel een onzorgvuldige - waardoor de stabiliteit van het stadsbestuur echt in het geding komt.

Alleen wanneer we hier in gezamenlijkheid toe in staat zijn, zijn we ook in staat om een stadsbestuur te zijn die Arnhem en de Arnhemmers verdient. Het CDA geeft dit heel graag met u samen vorm.

CDA delegatie
Klaartje van Dillen – Koorn
Ine van Burgsteden

- **Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?**

De Arnhemmer heeft met de gemeenteraadsverkiezing van 21 maart 2018 een duidelijk signaal gegeven met betrekking tot het huidige college. In onze ogen is afgerekend met het bestuurscultuur van de afgelopen jaren waarin meer geïnvesteerd is in stenen dan in mensen, dus de Arnhemmer ziet niets in het voortzetten van de huidige coalitie. De verkiezingsuitslag maakt duidelijk dat een breed gedragen coalitie wenselijk is. DENK Verenigd Arnhem is altijd bereid verantwoordelijkheid te nemen voor een stabiel stadsbestuur met partijen waar we elkaar op inhoud kunnen vinden.

- **Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?**

A) Betere afspiegeling personeelsbestand.

B) Diversiteit als beoordelingscriteria bij sport, cultuur, evenementen aanbestedingen.

C) Constructieve houding en ondersteuning bij het vinden van een plek voor gebedshuizen in het kader van godsdienstvrijheid.

D) Constructieve houding en ondersteuning van initiatieven vanuit migrantengemeenschappen.

E) Structureel meer budget voor de aanpak van voortijdig schooluitval, stageplek garantie (met bemiddeling), verbeteren ouderbetrokkenheid en ruimte voor maatwerk bij specifieke problemen van leerlingen.

F) Budget ten behoeve van gratis, danwel tbv gereduceerd tarief van het openbaar vervoer voor zwakkere groepen: jongeren, armen, ouderen. Herinvoering van de dalkaart. Onderzoek doen naar verbeteren bereikbaarheid Arnhem Zuid (o.a. fietsbrug)

G) 0% kinderen in armoede: budget van 1.000.000 euro voor een centrale regeling. Bekostigen van uitgaven van kinderen die in armoede opgroeien (ouderbijdrage school, ov, fiets, pc, sport, ontbijt, ...), tijdelijke baangarantie voor langdurig werklozen.

H) Faciliterende rol voor de lokale overheid bij initiatieven met betrekking tot cultuur sensitieve zorg.

I) Extra budget voor meer samenwerking in de regio, nationaal en internationaal. Verbreding van de scope met betrekking tot het internationaliseringsbeleid met herkomstgebieden van Arnhemmers. Dit ten behoeve van het aanjagen van de economie, innovatie en verbeteren vestigingsklimaat voor bedrijven.

J) ...

- **Welke mogelijke coalities ziet u?**

De verkiezingsuitslag is duidelijk dat het over een sociaal boeg moet de komende jaren. DENK Verenigd Arnhem is bereid verantwoordelijkheid te nemen voor een stabiele stadsbestuur waarin inclusie, gelijkwaardigheid en een sociaal Arnhem leidend in zijn. Wij zijn van mening dat alle vormen van een coalitiemogelijkheid onderzocht moet worden. Daar valt een minderheidscoalitie ook onder.

Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?

Wij zijn van mening dat de kwaliteit van het proces leidend moet zijn waarin elk van de partijen de verkiezingsuitslag correct moeten duiden en daar naar dienen te handelen. Verder is het DENK Verenigd Arnhem een lief ding waard dat gedurende het gehele proces zo veel mogelijk transparantie getracht wordt richting de Arnhemmer. In elk geval zal DENK Verenigd Arnhem er niet voor schromen haar verantwoordelijkheid te nemen voor een stabiel stadsbestuur en een Arnhem dat van ons allemaal is.

- Wat is uw duiding van de verkiezingsuitslag?

De coalitie heeft flink moeten inleveren. 9 zetels, 9 zetels van de 19 die er nog over waren, dat is een afstraffing van 47%, bijna de helft! De Arnhemse kiezer heeft héél duidelijk laten weten dat het bestuur van de stad de afgelopen vier jaar heeft gefaald. Bestuur dat zich kenmerkte door het bouwen van prestigieuze cultuurtempels, het met voorrang plaatsen van meer statushouders dan gevraagd in sociale huurwoningen waar al een tekort aan was; dat zich heeft gekenmerkt door coalitiebreuken en aftredende wethouders en niet te vergeten door de verkeerde lijstjes waarop Arnhem steeds maar weer in de bovenste regionen prijkt: zoals de armoede top tien van Nederlandse steden, de top vijf onveiligste steden en het 4e budget voor de aanpak van radicalisering en jihadisme. De Arnhemse kiezer geeft aan dat het nu tijd is om een andere koers te varen.

- Welke thema's/issues zijn voor u de belangrijkste voor de komende 4 jaar?

Deïslamiseer! Sluit de asielzoekerscentra en stop daarmee de instroom van immigranten uit islamitische landen. Sluit de moskeeën en de islamitische school en stop daarmee dat deze totalitaire ideologie van haat gepredikt wordt in onze stad.

Investeer in een veiligheid. Dring erop aan dat er meer politieagenten beschikbaar komen voor Arnhem en ontlast de politie door meer BOA's aan te stellen en de bevoegdheden van BOA's uit te breiden.

Geef de Arnhemse economie een sterke impuls door de gemeentelijke lasten te verlagen. Daarmee wordt armoede bestreden en komt er extra werkgelegenheid.

Ga rigoreus snijden in de bestedingen aan cultuur en investeer in de zorg en de woningbouw.

- Welke mogelijke coalities ziet u?

Voorkeur voor een meerderheidscoalitie met minstens 21 zetels.

GL, VVD, Arnhem Centraal, CDA, PVV, AOP.

- Bent u van mening dat er in de week na Pasen een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van een volgende stap in het formatieproces, namelijk welke partijen met elkaar in gesprek gaan over het vormen van een coalitie? En welke afweging heeft u bij het gewenste tempo in de formatie?

Ja, het starten van de formatie mag beginnen. Liever langer wachten op een coalitieakkoord dat de komende periode overleefd, dan snel een coalitieakkoord dat geen stand houdt.

Vorbereiding gesprek informateur

De volgende vragen zijn voorafgaand aan dit gesprek gesteld:

Wat zijn de ideeën en gedachten over:

1. de interpretatie van de verkiezingsuitslag en welke gevolgen de uitslag heeft voor het te vormen college;
2. welke drie inhoudelijke hoofdwensen de partij in het coalitieakkoord wil terugzien; wat eventuele inhoudelijke blokkades zijn;
3. of de partij zelf collegeverantwoordelijkheid wil dragen;
4. financiële hoofdpunten (zowel intensiveringen als mogelijke bezuinigingen);
5. voorkeur voor een brede(re) of een smalle(re) coalitie en de mogelijke voorkeur voor de samenstelling van de coalitie;
6. welke (andere) wensen de partij heeft over de samenstelling en het functioneren van het nieuw te vormen college van B&W
7. welke wensen de partij heeft als het gaat om verbetering van de bestuurscultuur en de werkwijze van de raad.

1. Ondanks het feit dat GroenLinks duidelijk gewonnen heeft rest ons een versplinterd politiek landschap. Niet minder dan vijf partijen hebben twee zetels in de raad. De ChristenUnie voorziet een moeizaam formatieproces en een moeizame samenwerking voor de toekomstige coalitiepartners. Daarom adviseert de ChristenUnie GroenLinks en andere grote fracties in de raad een minderheidscoalitie te vormen. Op basis van een hoofdlijnenakkoord. Zo blijft ideologische profiel van de deelnemende partijen zichtbaar en kunnen de overige partijen zich profileren in de komende periode. Anderzijds kan zo de broodnodige continuïteit van bestuur worden geborgd.

2. Uiteraard hebben wij wensen voor een eventueel coalitieakkoord ondanks het gestelde onder 3:

1. Een ruimhartig **armoedebeleid**.

1. Bijzondere bijstand: Nu worden aanvragen tot bijzondere bijstand streng beoordeeld om niet al te ver buiten de budgettaire kaders te treden. Wij willen een ruimhartiger beoordeling van deze aanvragen. Daarnaast wordt bijzondere bijstand enkel toegewezen voor de aankoop van tweedehands goederen. Een hernieuwde aanvraag op korte termijn wordt vervolgens afgewezen. De

ChristenUnie wil dat ook nieuwe goederen via de bijzondere bijstand ter beschikking worden gesteld.

2. Een hoger budget voor stichting leergeld.
3. Een experiment met onbelaste bijverdienste (niet-verdisconteerde inkomsten) naast de bijstandsuitkering.

2. **Groenbeheer:**

1. Geen aantasting van de groenstructuur van de stad.
2. Daarnaast investeren in de kwaliteit van bestaande parken.
3. Doorontwikkeling van de plannen rond Stadsblokken / Meinerswijk.

3. **Duurzaamheid:**

1. Er komt een Arnhems actieplan voedselverspilling t.a.v. gemeentelijke organisatie en op bredere schaal door bijvoorbeeld voorlichtingscampagnes of convenanten met partners.
 2. Een no go zone voor twee-takt scooters in het centrum van de stad.
 3. Uitbreiding handhaving milieuzone door middel van inzet handhavers t.a.v. diesels met buitenlands kenteken.
 4. Stevige inzet op verduurzaming huurwoningen.
 4. **Cultuur:** 1) Renovatie stadstheater en low budget aanpassing gebouwen Oostpool en Introdans. 2) Geen groot cultuurgebouw op het Koningsplein.
 5. **Wonen:** inzetten op meer koopwoningen voor lage inkomens voor starters en gezinnen.
 6. **Economie:** inzetten op ontwikkeling Arnhem-Zuid en regio Arnhem.
3. De ChristenUnie ziet voor zichzelf gezien de verkiezingsuitslag geen rol weggelegd in een coalitie. De twee zetels zijn behouden gebleven, maar meer ook niet. De ChristenUnie is echter bereid doorlopend constructieve steun te verlenen aan een coalitie. Deze steun is niet onvoorwaardelijk: wanneer strijdigheid optreedt met de principiële stellingnames van de ChristenUnie zal het steunen van coalitiebeleid worden beëindigd. Mogelijke punten van strijdigheid kunnen prostitutiebeleid en koffieshopbeleid zijn. Nota bene: wanneer in het formatieproces gegeven de omstandigheden een klemmend beroep wordt gedaan op de ChristenUnie om toch coalitiedeelname te overwegen zal de ChristenUnie zich beraden op haar positie.

4. **Investeren** in armoedebeleid en groenstructuur.

- Beperkt investeren in de renovatie van cultuurgebouwen. Investeren in kunsteducatie (voor kinderen en volwassenen). Investeren in transferia rond Arnhem. Investeren in bereikbaarheid fiets (fietswielpad, voorzieningen voor e-bikes)
- **Bezuinigen**: stop samenwerking met State of Fashion, Geen groot cultuurgebouw op het Koningsplein. Heroverweeg positie MFC's. De cultuurinstellingen: huis van Puck, Jacobiberg, Posttheater ontvangen 12,5% minder subsidie.

5. Wij stellen een minderheidscoalitie voor. Een coalitie van GroenLinks, de PvdA en D66. Elk zouden dan twee collegeleden kunnen leveren. Overigens heeft wethouder König een positieve indruk gemaakt op de ChristenUnie, wanneer D66 een wethouder mag leveren zouden wij graag zien dat dit dhr. König zal zijn.

6. De bestuurscultuur kan worden verbeterd door een college dat zich dienend opstelt maar kordaat handelt binnen de kaders die de raad heeft gesteld. Daarnaast dient de raad zich te versterken door: 1) meer ruimte te geven aan debat; 2) meer profilering te gunnen aan de afzonderlijke raadsleden danwel woordvoerders.

Duiding van de verkiezingsuitslag.

De Arnhemse Ouderen Partij heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2017 38% meer stemmen gehaald dan in 2014. Wij hebben op 19 stemmen na 2 zetels kunnen halen in de gemeenteraad. Wij vertegenwoordigen een belangrijke groep in de Arnhemse samenleving: de ouderen.

Voor de Arnhemse Ouderen Partij is duidelijk dat de coalitie van SP, D66 en het CDA door de kiezers zijn afgestraft voor het gevoerde beleid van de afgelopen jaren. Voor ons betekend dat er een andere wind moet gaan waaien. Het rapport van Paul Frissen geeft hier richting voor aan om naar een andere bestuurscultuur toe te werken. Het moet weer leuk worden in de raad om met elkaar samen te werken en niet om als straatvechters in de arena te staan.

Welke thema's en issues zijn voor de Arnhemse Ouderen Partij het belangrijkste voor de komende 4 jaar.

Voor de Arnhemse Ouderen Partij is het volgende erg belangrijk:

Op de eerste plaats een gezonde samenwerking met elkaar waarbij rekening gehouden wordt met minderheden. Elke partij zou zich moeten kunnen terugvinden in het coalitieakkoord in welke vorm dan ook. En daarvoor zou elke partij ook minstens een van hun wensen moeten kunnen terugvinden welke gerealiseerd zou kunnen worden in de komende bestuursperiode.

Wij de volgende punten belangrijk:

- Bestrijding van (verborgen) armoede.
- Bestrijding van eenzaamheid.
- Aanpakken van laaggeletterdheid en de gevolgen daarvan.
- Terugdringen van de wachtlijsten bij het verkrijgen van een sociale huurwoning. Het ontwikkelen van een deltaplan voor verkorting van de wachtlijsten.
- Het aanstellen van een ombudsman voor klachtenafhandeling.
- Deprivatisering van schuldhulpverlening.
- Het ontwikkelen van een visie en plan voor de transitie naar een duurzame samenleving, met duidelijkheid over alle financiële, sociale, economische gevolgen en mogelijkheden van deze transitie.
- Het herinvoeren van het regelmatig gratis ophalen van grofvuil.
- Schriftelijk verkeer met de overheid moet vooralsnog mogelijk blijven.
- De wijkagent terug in de wijk.

Verder vinden wij dat de bestuurscultuur moet veranderen. Er zou niet een coalitieakkoord moeten komen op basis van de meerderheid, maar op basis van breed gedragen steun. De Arnhemse Ouderen Partij is bereid om haar verantwoordelijkheid te nemen en een wethouder te leveren voor de komende bestuursperiode. En omdat wij een lokale

doelgroepen partij zijn, zouden wij voor een wethouderspost ouderen willen opteren in de breedste zin voor de komende periode.

Welke mogelijke coalities ziet u?

Wellicht is er ook ruimte om te experimenteren met een heel andere vorm van besturen dan het vaste model met een coalitieakkoord.

Redenerend vanuit het onderzoek van Paul Frissen vinden wij dat er een breed gedragen steun zou moeten komen van alle partijen voor de belangrijke onderwerpen die voor de komende vier jaren op de agenda komen te staan.

In de vorige raadsperiode is er kortstondig na het vertrek van de Christen Unie uit de coalitie een samenwerking ontstaan die als doel had om elke partij een belangrijk punt van deze partij te kunnen laten waarmaken in de lopende bestuursperiode. Deze vorm vinden wij als Arnhemse Ouderen Partij sympathiek en zou voldoen aan het criteria om minderheden ook hun punten te gunnen. Een onderzoek naar deze vorm zouden wij willen aanbevelen.

De grootst mogelijke coalitie:

GroenLinks	7
VVD	6
PvdA	4
Arnhem Centraal	3
Partij van de dieren	2
Christen Unie	2
Denk/Verenigd Arnhem	2
Arnhemse Ouderen Partij	1
Totaal:	27